

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/173/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112240492
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8112240492.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Daniely Babinovej v právnej veci žalobcu G., s.r.o. so sídlom G. XX, J., zastúpeného V. G., s.r.o. so sídlom N. 4, J., proti žalovanej D. republike - C. spravodlivosti SR, X. námestie XX, J., o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 03.04.2014 č.k. 7C 161/2012 - 40 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok okrem výroku o vylúčení vecí na samostatné konanie.

N e p r i z n á v a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol, veci vedené pôvodne na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 11C 251/2012, 11C 253/2012, 11C 254/2012, 11C 255/2012 a 11 C 259/2012 vylúčil na samostatné konanie. Náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia súd prvého stupňa poukázal na obsah pripojených exekučných spisov Okresného súdu Humenné, ktoré boli predmetom daného konania a to pokiaľ ide o spis 15Er 280/2003 a 19Er 173/2003. Poukázal na ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov a § 44 ods. 8, 9 Exekučného poriadku. Žalobca sa domáhal náhrady majetkovej škody a náhrady nemajetkovej ujmy z toho titulu, že zo strany exekučného súdu došlo k prieťahom v konaní tým, že neboli dodržané zákonom stanovené lehoty 30 -tich dní pri rozhodovaní o návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora. Súd prvého stupňa zdôraznil, že pri rozhodovaní o zmene exekútora je potrebné vykonať procesné úkony, v dôsledku ktorých rozhodnutie o návrhu v zákonnej lehote nemožno považovať za zbytočné prieťahy a z tohto vyplývajúci nesprávny úradný postup súdu. Konštatoval, že v exekučnom konaní v čase, keď je podaný návrh na zmenu exekútora, k žiadnej škode nemôže dôjsť, keďže povinný exekútor má podľa zákona oprávnenie i povinnosť vykonávať úkony exekučného konania. Pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody je nevyhnutné preukázať existenciu škody a jej výšku. Žalobca nepreukázal existenciu škody, ani výšku a to isté platí aj pre žiadanú nemajetkovú ujmu. Zdôraznil, že úradný postup nie je možné spravidla upraviť natoľko detailne, aby pokrýval všetky predpísané kroky, ktoré je potrebné v rámci výkonu právomoci uskutočniť. Správnosť úradného postupu musí byť hodnotená aj hľadiskom účelu, ku ktorému dosiahnutie prístup orgánu verejnej moci smeruje. Žalobu zamietol s poukazom na to, že žaloba neunesol dôkazné bremeno v konaní, nepreukázal, že by činnosťou súdu v namietanom konaní došlo k nesprávnemu úradnému postupu, nepreukázal vznik ani výšku skutočnej škody, či nemajetkovej ujmy, ako ani príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom súdu spočívajúcim podľa žalobcu v tom, že súd nerozhodol o návrhu na zmenu exekútora v zákonnej lehote. Žalobca teda nepreukázal svoj nárok, žalobu súd ako nedôvodnú zamietol a o trovách

konania účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. O vylúčení časti nároku na samostatné konanie rozhodol súd prvého stupňa podľa § 112 ods. 1,2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku, okrem výroku o vylúčení vecí na samostatné konanie, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V dôvodoch odvolania žalobca uvádza, že namieta skutočnosť, že súd rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Poukázal tiež na článok 144 ods. 1 Ústavy SR. Súd nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustnými súdnymi aktivizmami, na ktorých nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše súd svojimi úvahami neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv a Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase. Žaloba nechápe, aký môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Ide o prejav nesústreďenej činnosti súdu, kedy súdy vyhodnocovali aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli. V zmysle týchto dôvodov žalobca navrhol podanému odvolaniu vyhovieť.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 212 ods. 1,2 O.s.p. spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu dôvodné nie je.

Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy, alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

a/ nezákonným rozhodnutím,

b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe alebo

d/ nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,

2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,

3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánov verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takýmto postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 4 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadost'učinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Je potrebné súhlasiť s odvolacou námietkou žalobcu spočívajúcou v tom, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávneho úradného postupu v podobe prieťahov v konaní, nie je možné aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia (§ 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.), pretože by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Toto ustanovenie zákona č. 514/2003 Z.z. bolo zavedené do tohto zákona zákonom č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2013, preto je toto zákonné ustanovenie priamo aplikovateľné len na zodpovednostné právne vzťahy upravené zákonom č. 514/2003 Z.z. len tie, ktoré vznikli od 01.01.2013.

To však neznamená, že by súd prvého stupňa nemohol ako príklad (inšpiráciu, o ktorej hovorí aj žalobca vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa) uviesť právne významné okolnosti uvedené v tomto ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a to v kontexte skúmania, ktoré musí súd vykonať aj keď sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu (vrátane prieťahov v konaní) pohybuje v právnom rámci danom mu ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré bolo účinné v čase, keď mal vzniknúť zodpovednostný právny vzťah medzi účastníkmi tohto konania v preskúvanom exekučnom konaní uvedenom v žalobe a v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa.

V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že vo veci nedošlo k sťažnostiam na prieťahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý by prieťahy v konaní konštatoval.

Súd prvého stupňa správne konštatuje, že pokiaľ ide o konanie Okresného súdu Humenné sp. zn. 15Er 280/2003 u povinnej C. G., je zrejme, že tomuto súdu bol 02.07.2009 doručený návrh žalobcu ako oprávneného na zmenu súdneho exekútora. Okresný súd Humenné výzvou z 09.11.2009 vyzval I.. B. X., aby v lehote 10 dní oznámila a vyčíslila trovy exekučného konania s tým, že I.. X. XX.XX.XXXX zaslala vyčíslenie trov exekučného konania. Následne Okresný súd Humenné uznesením č.k. 15Er 280/2003 - 17 z 05.04.2012 návrh oprávneného na zmenu exekútora zamietol, exekúciu vyhlásil za neprípustnú, exekučné konanie zastavil a oprávneného zaviazal na úhradu trov exekúcie. V dôsledku podaného odvolania zo strany súdnej exekútorky JUDr. B. X. bol spis postúpený odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a zároveň žalobca ako oprávnený doručil 10.08.2012 návrh na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Krajský súd v Prešove o odvolaní súdnej exekútorky rozhodol uznesením č.k. 23CoE 35/2013-63 zo dňa 31.10.2013.

Pokiaľ ide o ďalší spis Okresného súdu Humenné sp. zn. 19Er 173/2003 u povinného E. K., žalobca ako oprávnený dňa 21.11.2010 požiadal o zmenu súdneho exekútora. Súd výzvou z 18.01.2011 vyzval súdneho exekútora JUDr. W.. T. C., aby v lehote 10 dní vyčíslil trovy exekučného konania a menovaný listom zo dňa 01.02.2011 súhlasil so zmenou exekútora a trovy exekučného konania si neuplatnil. Okresný súd Humenné uznesením č.k. 19Er 173/2003 - 19 z 08.02.2011 vyhovel žiadosti oprávneného o zmenu súdneho exekútora a poveril vykonaním exekúcie súdneho exekútora JUDr. O. T.. Ďalším uznesením z 08.08.2012 č.k. 19Er 173/2003 - 24 súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú, zastavil exekúciu a rozhodol o trovách exekúcie.

Je potrebné zdôrazniť, že k rozhodnutiu o zmene súdneho exekútora v oboch prípadoch konajúci súd potreboval súčinnosť pôvodných súdnych exekútorov a taktiež sa vo veci vykonávali aj ďalšie úkony s tým súvisiace úkony.

Je potrebné navyše poukázať na tú skutočnosť, že v zmysle § 238 ods. 1 Exekučného poriadku, konania začaté pred 01.09.2005 sa dokončia podľa práva platného do 31.08.2005, pričom podľa § 238 ods. 2 Exekučného poriadku, určité, presne stanovené ustanovenia Exekučného poriadku sa použijú aj na konania začaté pred 01.09.2005. Je pritom zrejme, že právna úprava uvedená v § 44 ods. 7 (vtedy platného Exekučného poriadku) v ustanovení § 238 ods. 2 Exekučného poriadku sa nenachádza. Konanie vo veci Okresného súdu Humenné sp. zn. 15Er 280/2003 bolo začaté dňa 04.11.2013 a konanie

Okresného súdu Humenné sp. zn. 19Er 173/2003 sa začalo 17.06.2003. Lehota uvedená v § 44 ods. 7 Exekučného poriadku v znení platnom od 01.09.2005 sa preto na tieto exekučné konania nevzťahovala.

Pri rozhodovaní o nároku uplatneného žalobcom v tomto konaní je potrebné vychádzať aj z judikatúry Ústavného súdu SR, pričom je potrebné použiť závery tohto ústavného orgánu aplikované v rozhodnutí IV. ÚS 606/2012, ktoré sa týkalo sťažnosti žalobcu v obdobnej veci. Ústavný súd SR okrem iného zdôraznil, že aj niekoľkomesačná nečinnosť súdu nemusí zakladať porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Poukázal na to, že sťažovateľ (žalobca) podával žiadosti o udelenie poverenia hromadne, teda zaťažoval súd v rovnakom čase väčším počtom podaní, a preto musel počítat' s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane súdu, ktoré spôsobilo, že o jeho žiadosti bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom, čo je ústavne akceptovateľné.

Ako bolo vyššie naznačené, tieto závery Ústavného súdu Slovenskej republiky sú akceptovateľné aj v predmetnej veci. Základné zásady nazerania na problematiku prieťahov v konaní, ktoré boli vyslovené v tomto rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 606/2012, sú plne aplikovateľné aj na postup súdu pri rozhodovaní o zmene súdneho exekútora. Naďalej platí, že žalobca skutočne podával v danom období viacero exekučných návrhov, ktoré následne boli postupované súdu v podobe návrhu na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a po udelení takéhoto poverenia nasledovali ďalšie procesné návrhy (tak ako v predmetnej veci) napr. v podobe návrhu na zmenu exekútora. Teda platí, že žalobca musí vychádzať z daných technických a administratívnych možností súdu, ktorý má spracovať hromadné žiadosti a musí počítat' aj s určitým zdržaním.

Taktiež je potrebné súhlasiť so závermi súdu prvého stupňa uvedenými v odôvodnení jeho rozhodnutia, že žalobca neunesol dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku škody, nakoľko nepredložil na súde relevantné dôkazy dokumentujúce skutočnú výšku tejto škody.

Žalobca ďalej nepreukázal žiadnym spôsobom dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, o ktorej tvrdil v žalobe. Ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca ničím nepodložil a nepreukázal, a preto nemožno akceptovať ako dôvod pre takéto priznanie to, že neskorým ukončením procedúry exekučným súdom, mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolvencii povinného, prípadne, že táto situácia si vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožitelnosti pohľadávky a príslušenstva, pretože samotná žaloba tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich dostatočného podloženia a preukázania.

So zreteľom na tieto dôvody odvolací súd rozsudok, okrem výroku o vylúčení vecí na samostatné konanie, potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a žalovanej v tomto štádiu konania trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.